

Лекція 4
Зіткнення двох куль

МОДЕЛЮВАННЯ ФІЗИЧНИХ ПРОЦЕСІВ

Мета лекції:

зрозуміти фізичну суть зіткнень;

навчитися математично описувати зіткнення двох куль;

порівняти ідеальні та наближені моделі, що застосовуються в симуляціях.

-
-
- Зіткнення куль — одна з базових задач механіки, яка широко використовується у фізичних симуляціях, ігрових рушіях, робототехніці та комп'ютерній графіці. На цій темі добре демонструються закони збереження та різні моделі наближеного моделювання фізичних процесів.

Куля — матеріальна точка з радіусом r та масою m .

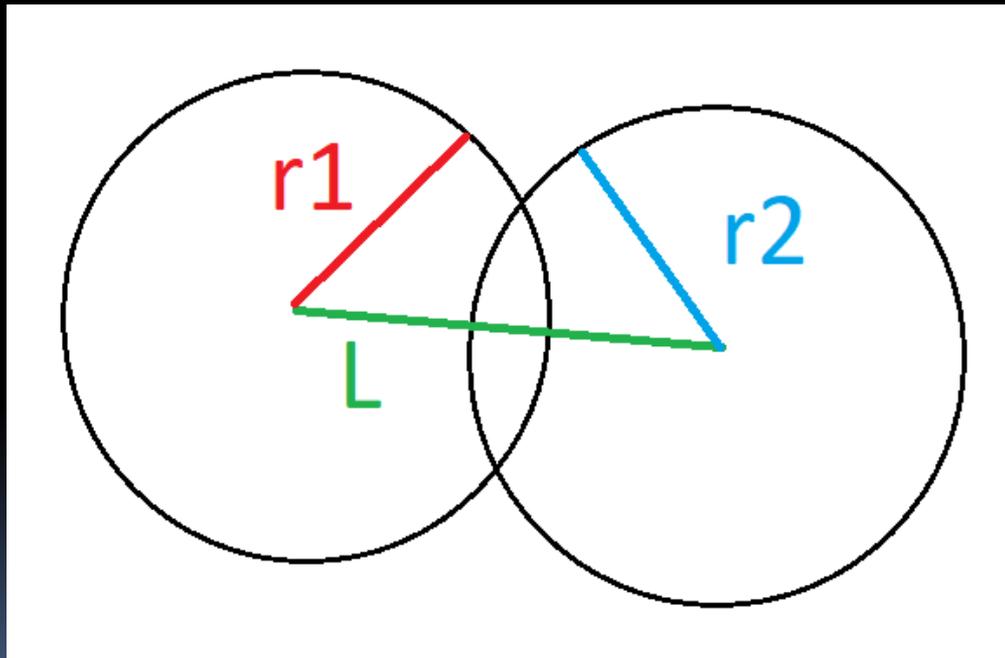
У задачах зіткнення враховують:

- положення $\vec{x}$,
- швидкість $\vec{v}$,
- масу m ,
- радіус R .

Зіткнення — короткочасна взаємодія тіл, під час якої відбувається різка зміна швидкостей.

Умова зіткнення двох куль

$$L \leq r_1 + r_2$$

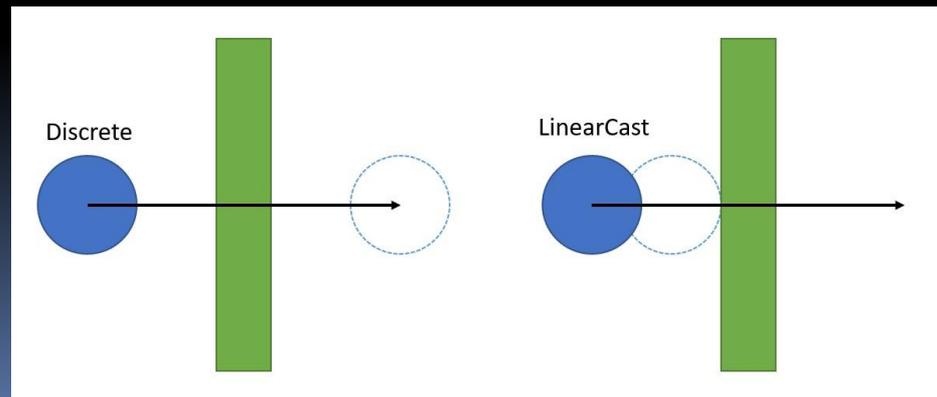

Дискретне зіткнення (Discrete Collision Detection)

У більшості чисельних симуляцій час дискретизується $t = 0, \Delta t, \Delta 2t, \dots$

Положення куль оновлюється лише в ці моменти часу: $\vec{x}_{t+\Delta t} = \vec{x}_t + \vec{v}_t \Delta t$

Дискретне зіткнення — це перевірка перетину тіл лише в кінці кроку симуляції, а не протягом усього інтервалу руху.

Переваги дискретного зіткнення

Простота реалізації

Висока продуктивність

Добре працює для:

- ⌘ повільних об'єктів;
- ⌘ малих кроків часу;
- ⌘ аркадної або стилізованої фізики

Саме цей підхід найчастіше використовується у базових ігрових симуляціях.

Тунельний ефект

Тунельний ефект — ситуація, коли куля проходить крізь іншу, не зафіксувавши зіткнення.

Це відбувається, якщо за один крок симуляції куля переміщується далі, ніж її діаметр:

$$|\vec{v}|\Delta t > r_1 + r_2$$

У такому випадку:

- ⌘ на кроці t — кулі ще не перетинаються;
- ⌘ на кроці $t + \Delta t$ — вже розминулися;
- ⌘ момент реального зіткнення **пропущений**.

Способи боротьби з тунельним ефектом

⌘ Зменшення кроку часу Δt

✓ Просто

✗ Дорожче обчислювально

✗ Не масштабується для великої кількості об'єктів

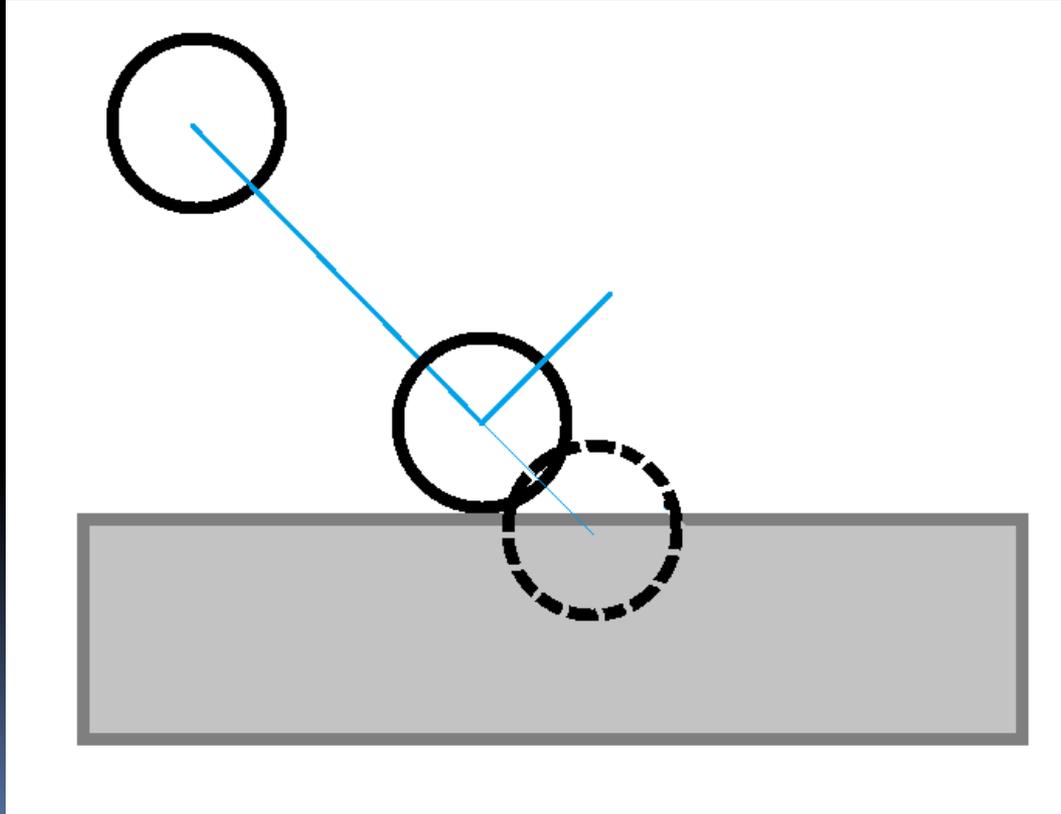
⌘ Обмеження максимальної швидкості

✓ Підходить для аркадних ігор

✗ Нефізично

✗ Неможливо для снарядів / швидких тіл

Корегування

Коригування зіткнення двох куль

